

Lise Lund Håheim:

Oral infections and systemic diseases – Scientific evidence from an epidemiologic perspective

En rekke systemiske sykdommer og sykdomstilstander har blitt assosiert med periodontale sykdommer gjennom felles inflammasjonsveier, mikrobiell involvering eller en kombinasjon av infeksjons-inflammatoriske mekanismer. Nye laboratorieteknikker er tatt i bruk for å forstå denne komplekse relasjonen på et molekylært nivå.

I boken til Håheim er imidlertid målet å gi en oppdatert oversikt over orale infeksjoners konsekvenser for generell helse på grunnlag av evidensbasert epidemiologisk forskning. Det settes søkelys på hvordan dentale og periodontale infeksjoner kan være assosiert med ulike systemiske sykdommer, og om i noen tilfeller sammenhengen er kausal.

Boken baserer seg på kunnskap fra vitenskapelige fagfelleverderte artikler fremkommet ved systematiske søk i PubMed, med hovedfokus på forskningslitteratur publisert de siste 20–30 år. Artiklene som er vurdert er hovedsakelig systematiske oversiktsartikler og metaanalyser.

Boken er på 156 sider i A5 format, er inndelt i fire hovedbolker, bestående av til

sammen 18 kapitler. Språket er engelsk. Det er sparsomt med illustrasjoner. De tre som foreligger er i svart-hvitt hentet fra internett og er ikke av god kvalitet. Det er i tillegg to foto uten kildehenvisning. Det er totalt 10 tabeller som gir god oversikt over respektive emner.

Del 1 har tittelen «Scientific perspectives in oral health research». Den utgjør en mindre del av boken, men gir en god introduksjon til emnet epidemiologisk forskning. Vi minnes på viktigheten av å skille mellom assosiasjon og årsakssammenheng, og utfordringen med at det anvendes ulike kriterier for definisjon av oral sykdom. Den nye klassifikasjonen av periodontale sykdommer er ikke omtalt. Fordeler og ulemper ved ulike typer studiedesign (prospektive kohortstudier, tverrsnittstudier, kasus-kontroll studier og randomiserte studier) er listet opp i tabellform, noe som gir en god oversikt. Dette er ikke en bok i patogenese, så ønsker en å gå i dybden på det, bør en søke andre kilder.

Del 2, «Systemic diseases», utgjør bokens kjerne (100 sider). I alt 12 ulike systemiske sykdommer har fått hvert sitt kapittel, der de viktigste systematiske oversiktsartikler og metaanalyser som omhandler relasjon mellom oral infeksjon og respektive sykdom gjennomgås. Hovedvekt er lagt på relasjon mellom orale infeksjoner og hjerte-karsykdommer, men forskningsartikler på bl.a. diabetes, revmatoid artritt, for tidlig fødsel og lungesykdom er studert.

Mens Del 2 tok for seg orale infeksjoners innvirkning på systemiske sykdommer, rettes Del 3 motsatt vei; systemiske sykdommers innvirkning på oral helse, og toveis relasjon mellom noen tilstander. En rekke systemiske sykdommer der assosiasjon til periodontitt forskes på i dag får her en kort omtale.

I Del 4, «The Oslo Study», informerer forfatteren kort om ulike epidemiologiske populasjonsstudier i Norge med fokus på Oslo studien 1972/1973 og oppfølgeren, Oslo II studien 2000. Hovedtema i disse studiene er kardiovaskulære sykdommer, og i dette siste kapittelet foreligger det omfattende referanselister fra denne forskningen.

Håheim har i denne boken gitt en god oppsummering av forskning som foreligger på en mulig sammenheng mellom ulike orale infeksjoner og systemiske sykdommer sett fra et epidemiologisk ståsted, grundig dokumentert med litteratursøk med vekt på systematiske oversiktsartikler og metaanalyser. Et stort antall artikler er gjennomgått. Boken burde egne seg for forskere og tannleger som ønsker en oppdatering på emnet sett fra et epidemiologisk perspektiv.

Anne Isine Bolstad

Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, Lady Stephenson Library; 2022. NE6 PA, UK. ISBN (10):1-5275-7735-X. ISBN (13):978-1-5275-7735-0. 156 sider, A5 størrelse, 3 illustrasjoner, 2 foto, 10 tabeller.